Transformatie vreemdelingenbeleid Amsterdam

Het vreemdelingenbeleid Amsterdam bestaat momenteel uit 2 sporen:

1 bed-bad-brood voorziening
2 programma vreemdelingen

Het bestuursakkoord richt zich hoogstwaarschijnlijk op:

3 WMO-achtige constructie voor dak/thuislozen opvang
4 B4, waarbij de begeleiding bestaat uit werken aan terugkeer en misschien nog een opvang voor kwetsbaren

De financiering van bovenstaande is mede afhankelijk of gemeente of rijk juridisch verplicht worden te zorgen voor een humanitaire ondergrens1.

Organisatie transformatie project

- Samenwerkingsproject OOV en Zorg geleid door OOV
- Onder ambtelijk verantwoordelijkheid van Ruud IJzelendoorn en Hetty Vlug
- Onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van BM en WH Zorg
- In afstemming met taskforce Asielzoekers-vluchtelingen Amsterdam

Duur van het project

- Voorbereiding op basis van inventarisatie mogelijkheden vanaf november 2015
- Inhoud bestuurlijk akkoord na 18 december bekend: overleg met de staatssecretarissen V&J en VWS
- Staven, commissies en raad januari/februari 2016
- Start implementatie: verwacht op 1 april met 6 maanden opbouw nieuwe situatie en afbouw oude situatie tot 1 oktober 2016

In dit plan wordt de mogelijk transformatie van punt 1 en 2 in punt 3 en 4 beschreven.

---

[1] Op 26 november a.s. doen de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State en de CRvB uitspraak. De CRvB doet uitspraak in het hoger beroep van Fischer namens diverse uitgeprocedeerde vreemdelingen die een verzoek om maatschappelijke opvang hadden ingediend. Deze verzoeken zijn afgewezen omdat betrokkenen niet kwetsbaar waren in de zin van artikel 8 EVRM én omdat ze bij DT&V terecht konden. De rechtbank heeft het college bij verschillende uitspraken (vóór 8 mei 2015) in het gelijkgesteld in die zin dat wij de verzoeken om maatschappelijke opvang hadden kunnen afwijzen en eisers naar de Dienst Terugkeer en Vertrek konden verwijzen voor opvang in een vrijheidsbeperkende locatie (ook jurisprudentie van de CRvB).
De CRvB zal tegelijk uitspraak doen met de Afdeling in een vergelijkbare zaak maar dan tegen de Staat. Het lijkt er op dat de uitspraak dan ook zal ingaan op de bevoegdhedenverdeling tussen gemeenten en Staat mbt opvang vreemdelingen. Of we konden doorverwijzen is ook afhankelijk van de vraag of het oordeel van het ECSR terugwerkende kracht heeft.

Op 9 december (of later) doet de CRvB uitspraak in ons hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank van 8 mei 2015 waarbij de rechtbank oordeelde dat de betrokken uitgeprocedeerde vreemdelingen met terugwerkende kracht recht op een sobere basisvoorziening hebben en de verzoeken om maatschappelijke opvang ten onrechte zijn afgewezen. Wij hebben betoogd dat de uitspraak van het ECSR enkel terugwerkt tot 10 november 2014 (datum publicatie oordeel ECSR), de BBB geen maatschappelijke opvang is én wij destijds konden verwijzen naar DT&V.

Ad 1 naar 3: transformatie BBB naar WMO-achtige constructie

De dak/thuislozen opvang wordt door de afdeling Zorg georganiseerd. voor de nieuwe samengevoegde opvang gaan we het rijksbeleid uitvoeren, waarvoor VWS verantwoordelijk is. Uit het bestuursakkoord moet duidelijk worden of hierbinnen maatwerk is toegestaan.

Er zijn verschillen tussen de huidige BBB en de huidige dak/thuislozen opvang:

- BBB is zonder 4de B van begeleiding en daarmee perspectiefloos; de dak/thuislozenopvang bestaat in combinatie met een traject/perspectief.
- ⇨ WH Zorg is tegen permanente opvang van mensen zonder perspectief
- De dak/thuislozenopvang kent een eigen bijdrage; de BBB niet (ECSR uitspraak, kunnen niet redelijkerwijs beschikken over geld)
- BBB is dus zonder voorwaarden, de dak/thuislozenopvang is met voorwaarden

Moeten beide groepen op gelijke wijze worden opgevangen?
Moeten beide groepen in dezelfde gebouwen (door elkaar) worden opgevangen?

- ⇨ Er wordt verwacht dat groepen vreemdelingen en reguliere daklozen botsen.

Hoe voorkomen we dat er een aanzuigende werking ontstaat?

- ⇨ Wat is het <u>meest waarschijnlijke scenario</u> dat we verder gaan uitwerken?
- ⇨ <u>Ruimte</u>: wat hebben we nodig aan ruimte: 135 van de BBB plus xxx dak/thuislozenopvang (afhankelijk van rechtelijke uitspraken)
    - o Afspraak met [redacted] over de mogelijkheden die er zijn binnen de gemeente
    - o Eind november horen we wie de eigenaar van de Walborg wordt (kunnen met [redacted] gaan praten over mogelijkheden van toekomstige huur van de Walborg)
    - o Schuitenhuisstraat is in slechte staat: wat doen we ermee

Ad 2 naar 4: transformatie programma naar B4/ Lokale Vreemdelingen Voorziening

B4/LVV is gericht op terugkeer waarbij iedere ongedocumenteerde een eenmalig aanbod krijgt mee te doen aan een traject van 20 (en met uitzondering tot 32) weken. Bij tussentijdse beoordelingen kunnen mensen uit het programma worden verwijderd als ze niet voldoen aan hun verplichtingen.
Mogelijk komt er nog een optie om kwetsbare vreemdelingen te stabiliseren voordat ze aan dit programma gaan meedoen.
Voor de uitvoering wordt door de gemeente samengewerkt met DT&V en zijn terugkeer organisaties als IOM, Goed werk en Bridge 2 Better, nodig.
De LVV valt onder de vreemdelingenwetgeving.

<u>Wat betekent dit voor het programma vreemdelingen:</u>

- Opvang kwetsbare vreemdelingen door Leger des Heils kan wellicht geïncorporeerd worden in nieuwe programma; daarbij is ook de inzet van GGD en bijvoorbeeld Equator noodzakelijk
- Uitzoeken hoe de rijkssubsidie aan MOO zich verhoudt tot het nieuwe bestuursakkoord. Gemeente heeft € 120.000 per jaar toegezegd: kan dat nog wel?
- Afbouw kleinschalige opvang bij ASKV

- Afbouw van verstrekking leefgeld (oud FGV gelden)
- Opbouw terugkeerprogramma
- Loket: is er nog een loket nodig?
    - Het huidige vreemdelingenloket heeft de functies: informeren, adviseren, doorverwijzen naar hulpverlening en/of BBB-voorziening, juridisch dossieronderzoek, screening op kwetsbaarheid en de bereidheid tot meewerken aan duurzame oplossing. Verder bereidt het loket de veldtafel voor en signaleert en monitort.
- Veldtafel: is er nog een veldtafel nodig?
    - De huidige veldtafel adviseert of iemand in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening , maakt trajectafspraken voor de cliënt en monitort de vorderingen.

<u>Juridische gevolgen:</u>

- Voorstel [redacted] is om de subsidie voor het huidige programma aan alle ketenpartners te verlengen tot 1 april 2016. Vanwege continuïteit en behoorlijk bestuur (en de mensen die door de ketenpartners in dienst zijn genomen om dit werk uit te voeren). Na bekendmaking van de inhoud van het akkoord, kan opnieuw worden bekeken of een ketenpartner nog nodig is/wil meewerken.
    - ⇨ <u>Afgesproken om dit zo uit te voeren</u>
- [redacted] hebben aangegeven dat beschikkingen aan cliënten tussentijds beëindigd kunnen worden bij gewijzigde omstandigheden. In principe kunnen we met 1 maand de beschikking voor een voorziening opzeggen (omdat de voorziening maar voor max 12 maanden is), maar het beste is de Raad te laten aangeven hoelang de huidige programmavoorzieningen voor de huidige cliënten mogen blijven bestaan.
- Zijn er voor de B4/LVV beschikkingen nodig? Waarschijnlijk niet, dat zou veel werk schelen!

<u>Procesinrichting:</u>

Het ketenproces vreemdelingen wordt momenteel ingericht, alle discussiepunten en open eindjes worden besproken, er worden werkafspraken gemaakt, et cetera onder begeleiding van CQ Procesmanagement. CQP begeleidt ook allerlei andere ketenprocessen binnen de MO.
Voorstel is om CQP opdracht te geven ook de transformatie naar de nieuwe inrichting te doen. Voordeel is dat zij de huidige processen kennen, zij al werken met de ketenpartners DT&V en terugkeerorganisaties en dat zij bekend zijn met bijvoorbeeld de CTMO (Centrale Toegang Maatschappelijk Opvang). Wellicht kan deze CTMO ook gebruikt worden voor de algemene opvang en de B4.

<u>Activiteiten:</u>

- bestuurlijke/politieke keuzes en consequenties uitwerken: in december een brainstorm organiseren
- flappen/annotaties (media gevoeligheid)
- financiën doorrekenen
    - ⇨ Voor de afbouw van het huidige programma is het programmabudget van € 1,7 miljoen aanwezig. Afhankelijk van het bestuursakkoord en de Raad kunnen er misschien nog extra voorzieningen blijven bestaan?

- overleg DT&V, [redacted] over samenwerking, doelgroepen en ketenpartners
- gesprekken (opzeggen) ketenpartners
- contractering ketenpartners, via subsidie of inkoop; eisen uitwerken (met DT&V) en offertes opvragen aan meerdere partijen

- procesinrichting, werkinstructies (wel geen loket/centrale toegang en veldtafel met monitoringsfunctie)
- huisvesting; eventueel opzeggen en nieuwe zoeken
    - ⇨ volgens het ambtelijk vooroverleg is nodig: totaal 1500 terugkeerders = 500 plekken waarvan in Amsterdam, Rotterdam en Utrecht elk 120 en de andere gemeentes gezamenlijk 140.
    - ⇨ Afspraak [redacted]
- cliënten van programma vreemdelingen naar B4/LVV: zijn nieuwe beschikkingen nodig? cliënten die niet meegaan beëindigingsbeschikking geven
- cliënten van BBB naar algemene opvang: informeren via brieven in BBB

Bemensing transformatie

Programmamanager
"schrijver" besluitvormingstraject; staven, commissies, raad: flappen en annotaties
"uitwerker" van alle zaken rondom opzeggen/inzetten van huisvesting, ketenpartners ed
"beschikker" (via back office zorg?)

Juridisch advies [redacted]
Communicatie advies [redacted]
Financieel advies [redacted]

Huisvesting: opdracht verstrekken aan [redacted]
Procesinrichting: opdracht verstrekken aan CQ Procesmanagement